

Det kongelige Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Vår referanse
201415699-4

Deres referanse
14/5053

Dato
15.01.2015

Høring vedrørende forslag om endringer i privatskoleloven (ny friskolelov) - Høringsfrist 15.01.2015

STFK har mottatt høringsbrev og høringsnotat utsendt av Kunnskapsdepartementet utsendt 17.10.2014.

Forslaget til ny lov omfatter vesentlige deler av dagens privatskolelov, blant annet endring av betegnelse på loven. Lovforslaget omfatter endringer i bestemmelsene for private skoler med rett til statstilskudd både for grunnskoleområdet og videregående opplæring. STFK vil i all hovedsak gi høringsuttalelse på de områdene som gjelder videregående opplæring, men kommenterer også prinsipielle endringer som gjelder hele opplæringsområdet. Kunnskapsdepartementet har bedt om hørings svar til endringer og tilpasninger på en rekke områder av loven, omtalt i 12 kapitler i høringsnotatet.

Hørings svar

I det følgende vil Sør-Trøndelag fylkeskommune kommentere høringsnotatet i den rekkefølge som er angitt i høringsnotatets kapittelnummerering.

1. Behovet for endringer

De aller fleste elevene i Norge går i offentlige skoler. Bare 3 prosent av grunnskoleelevene og vel 7 prosent av elevene i videregående skole går i private skoler. Som saksopplysning vil Sør-Trøndelag fylkeskommune opplyse at det i Sør-Trøndelag allerede er et bredt tilbud av private skoler med rett til statstilskudd. På området videregående opplæring går ca 10 prosent av et årskull i private skoler. Dette er en relativt betydelig større andel enn det gjennomsnittet på 7% som departementet viser til, og er en indikasjon på at ytterligere utvidelser av omfanget vil kunne være problematisk for fylkeskommunen.

2. Lovens tittel

Intensjonen med å endre betegnelser er å vise at det er et skille i loven mellom private skoler med rett til statstilskudd og private skoler som er godkjent etter oppl § 2 – 12. Det kan være hensiktsmessig å etablere et slikt skille for å unngå at de ulike rettsgrunnlagene blandes sammen. På den andre siden dreier det seg i begge tilfeller om skoler som er i privat eie og
Saksbehandler: Harald Volan, harald.volan@stfk.no,

Postadresse:
Postboks 2350
sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Fylkeshuset
Erling Skakkesgt. 14
7004 TRONDHEIM

Telefon: +47 73 86 60 00
Bankkonto: 8601.27.27277
Org.nr.: 938 634 556

E-postadresse:
postmottak@stfk.no
Internett:
www.stfk.no

som drives av private aktører. Begrepet «friskole» er ikke et godt begrep, fordi det gir et inntrykk av at skolene er etablert på helt fritt grunnlag og at de er uavhengige (jf. britisk språkbruk hvor begrepet «independent schools» brukes). Begrepet kan lett skape inntrykk av at slike skoler er fristilt fra de krav til innhold og kvalitet som gjelder for offentlige skoler. Fylkesrådmannen vil derfor tilrå at begrepet «privatskoleloven» videreføres for de skolene som omtales i denne loven, og at friskolebegrepet kommer til anvendelse for skoler som ikke er offentlig finansiert og som har en mer frittstående etableringsrett.

3. Godkjenningsordningen

Her foreslås det at dagens grunnlag for godkjenning, § 2-1 andre ledd, bokstav a) som omtaler «religiøst grunnlag» suppleres med en bestemmelse om at dette også skal omfatte sekulære livssynsskoler. Videre ønsker departementet å utvide grunnlaget med to nye: videregående yrkesfagskoler og profilskoler.

Den foreslåtte supplerende bestemmelsen om å inkludere også sekulære livssynsskoler er i seg selv ikke kontroversielt, forutsatt at forbudet mot diskriminering i EMK artikkel 9 er styrende. Sør-Trøndelag fylkeskommune støtter derfor forslaget om at ordlyden endres fra «religiøst grunnlag» til «livssyn», der «livssyn» defineres innenfor rammene av EMK artikkel 9.

Når det gjelder private videregående yrkesfagskoler er det flere utfordringer i departementets forslag. For det første er det kontroversielt at begrepet yrkesfagskole gjeninnføres uten at konsekvensen for tilbudsstrukturen i videregående opplæring er problematisert. All opplæringslovgiving siden innføringen av begrepet videregående opplæring konsekvent har søkt å gjøre yrkesfaglig opplæring til en naturlig del av det vi dag forstår som videregående opplæring. En endring i lovgivingen for privat eide skoler som gjenetablerer et skille mellom fortidens yrkesskoler og gymnas mangler forankring i en bred politisk debatt om grunnstrukturene i videregående opplæring. En slik begrepsbruk kan ha konsekvenser for lov og forskrift for opplæringen i offentlige skoler, og en slik diskusjon er helt fraværende i lovforslaget.

Det er heller ikke problematisert i forslaget om slike privateide yrkesfaglige tilbud vil kunne få negative konsekvenser for den offentlige opplæringen når det gjelder forholdet til trepartssamarbeidet. Dersom man ser for seg at private tilbud innenfor yrkesfagene vil kunne framstå som kvalitetsmessig mer høyverdige enn de offentlige tilbudene, så er det ikke usannsynlig at læreplassøkere fra de private tilbudene vil bli foretrukket foran søkere som har sin opplæring fra den offentlige skolen. Dersom sikkerhetsventilen i et slikt system skal ligge til partenes vurdering av konsekvensene for det offentlige tilbudet, så bør det legges inn klare grenseverdier for hvor stor prosentvis kapasitet slike tilbud skal ha, målt opp mot relativ andel av læreplassene i de enkelte lærefagene. De private tilbudene vil trolig ha en fast kapasitet, og tilpasningen til konjunkturavhengige variasjoner i utbudet av læreplasser vil måtte bæres av fylkeskommunen. Dette vil også gjelde for det spørsmålet som departementet reiser om friskoleloven skal åpne for at opplæringstilbud spesielt organisert for voksne kan få godkjenning.

I høringsnotatet ber departementet spesifikt om høringsinstansenes syn på om frittstående skoler som tilbyr yrkesfag skal ha et ansvar overfor sine elever som ikke får tilbud om læreplass. Dette er en todelt utfordring. På den ene siden vil dagens ordning sikre at alle som ikke får læreplass får et tilbud om Vg3 i skole eller påbygging til studiekompetanse. På den andre siden er det, som departementet påpeker, krevende for fylkeskommunen å overta ansvaret for elever som i utgangspunktet er de private skolenes ansvar. Det er vårt syn at privateide skoler som påtar seg ansvaret for å oppfylle elevenes rett til studie- eller yrkeskompetanse må ta ansvar også for de som av ulike grunner ikke får tilbud om læreplass.

Det andre nye grunnlaget dreier seg om såkalte profilskoler. Intensjonen er at private aktører skal kunne etablere opplæringstilbud som er spisset mot bestemte fag, fagområder og tema. Her nevnes spesielt realfag, idrett, språk eller kunst og kultur. Det argumenteres med at slike skoler bør kunne utvikle egne læreplaner innenfor gitte rammer, at de skal kunne være mer fleksible når det gjelder fag- og timefordeling o.l. I lys av det arbeidet som nå gjennomføres med sikte på å revidere læreplanene i Kunnskapsløftet, egne lovforslag om en mer fleksibel fag- og timefordeling, samt lokal satsinger på fag og tema virker dette som en nødvendig utvidelse av grunnlaget.

De offentlige videregående skolene i Sør-Trøndelag har møtt konkurransen fra de private skolene med å etablere fleksible og spennende tilbud innenfor de rammene som dagens lov- og forskriftsverk tillater. Det er en tung satsing på å utvikle høy kvalitet innenfor opplæringen i realfag, med mange forsøkspregede organiseringsmodeller i tett samarbeid med høyere utdanningsinstitusjoner. Tilbudet innen kunst- og kulturfagene holder et høyt nivå; for eksempel er resultatene innenfor musikk, dans og drama svært gode, og bidrar til rekruttering innenfor fagområdene på svært høyt nivå. Når det gjelder toppidrett har begge Trøndelagsfylkene over lang tid utviklet en egen spisset toppidrettssatsing, i samarbeid med Olympiatoppen – en satsing som har utviklet talenter som har utmerket seg både nasjonalt og internasjonalt i sine idrettsgrener.

Departementet tilkjenner at målsettingen i regjeringserklæringen om å oppheve kravene til grunnlag for godkjenning som friskole med rett til statstilskudd likevel ikke vil bli innfridd. Begrunnelsen for ikke å gjennomføre denne intensjonen om fri etableringsrett er at Regjeringen ønsker «å lage en ny friskolelov som kan samle bred støtte og stå seg over tid...». I praksis innebærer dette ingen reell endring i godkjenningsordningen, ut over supplerende bestemmelser som etter vårt syn er delvis forvirrende. De supplerende formålene synes også å være overflødige, dersom intensjonen er å gi elevene alternative opplæringstilbud som skiller seg fra det offentlige når det gjelder innhold, kvalitet og fleksibilitet. Det ligger ingenting i lovforslaget som kan indikere at slike spesialtilbud som beskrives som «profilskoler» skal ha en annen begrunnelse enn at elevene bør ha en mulighet til å velge et privat tilbud. Det kan også reises tvil til hvorvidt det foreliggende forslaget til godkjenningsordning faktisk svarer til de forventningene som ble skapt i regjeringserklæringen, og dermed blir det også et åpent spørsmål om de private aktørene ser seg tjent med de foreslåtte endringene.

Sør-Trøndelag fylkeskommune ser positivt på de presiseringene som departementet foreslår når det gjelder fylkeskommunens innsigelsesadgang. I Sør-Trøndelag er det som tidligere nevnt en stor andel av årskullet som får sin opplæring i privateide skoler. Dette utgjør allerede i dag et sterkt press på det offentlige skoletilbudet, med særlig press på skolene utenfor Trondheimsregionen. Det er derfor viktig for fylkeskommunen at hensynet til negative konsekvenser for det offentlige skoletilbudet også i fortsettelsen skal ha betydning for om opprettelsen av nye private tilbud skal kunne gis. Fylkeskommunen støtter at det skal være en god begrunnelse som er forankret i både strukturelle og budsjettmessige utfordringer. Det er avgjørende for om fylkeskommunen skal ha et bredt tilbud at etableringen av private tilbud ikke fører til at det blir umulig å opprettholde et desentralisert tilbud i fylket.

4. Krav til innhold og vurdering

I dette avsnittet omtaler departementet forholdet når det gjelder innholdskrav mellom privateide og offentlige skoler, med særlig vekt på kravet til at opplæringen i frittstående skoler skal være «jevngod» med opplæringen i offentlige skoler. Dette er et krav i dagens lov- og forskriftsverk. Departementet ønsker å problematisere at begrepet jevngod ikke innebærer at opplæringen skal være identisk, men at det skal være rom for at privateide skoler skal ha rom til å synliggjøre og styrke sin egenart gjennom læreplanverket, omdisponering av timer og å øke totaltimetallet. Dette er forhold som er godt ivaretatt i dagens lovgiving, og departements drøftinger avdekker ikke behov for å endre vesentlig på slike muligheter.

Fylkeskommunen er tilfreds med at departementet ønsker at fleksibiliteten når det gjelder fag- og timesammensetning og muligheter til å bruke egne læreplaner vil bli underlagt krav til godkjenning fra departementets side. Dette styrkes ytterligere ved at det presiseres at godkjenning knyttes både til selve godkjenningsgrunnlaget og til godkjenning av søknader om egne læreplaner m.v. På denne måten vil det være en klar begrensning når det gjelder å bruke muligheter til fleksibel organisering av innholdet til å profilere godkjenningsgrunnlaget. Fylkeskommunen oppfatter at departementet gjennom dette ønsker å opprettholde en tydelig kontroll på at opplæringen faktisk skal være både jevngod og sammenlignbar med opplæringen i offentlige skoler. Fylkeskommunen er også tilfreds med at fleksibilitet på dette området begrenses slik at den er noenlunde på linje med de endringene som gjelder for fleksibel fag-/timefordeling i den offentlige skolen. Det vil være en klar fordel å begrense slik fleksibilitet i innhold, for å unngå at det etableres uoverstigelige barrierer for elevene til å kunne gå over fra privateide til offentlige skoler og *vice versa*.

IB

Fylkeskommunen har ingen kommentarer til lovforslaget når det gjelder International Baccalaureate, ut over at det trolig vil være gunstig for å gi et optimalt utgangspunkt for IB-elever i videregående opplæring at det åpnes for et 11. grunnskoleår. Det kan imidlertid være grunn til å spørre seg om ikke et 11. år i grunnskole vil kunne være en utfordring når det gjelder å legge opp til et lengre grunnskoleløp for ungdommer som vanligvis gir uttrykk for å følge sine jevnaldrende over i videregående opplæring.

Vekslingsmodeller – fagopplæring i arbeidslivet

De fleste lærekontrakter tegnes etter hovedmodellen, to år i skole og to år i bedrift, men fylkeskommunen kan med hjemmel i forskrift til opplæringslova godkjenne lærekontrakter og opplæringskontrakter med en annen organisering enn den som er fastsatt for de enkelte lærefag. Sør-Trøndelag fylkeskommune godkjenner i dag slike kontrakter, under forutsetning av at kandidatene selv finner bedrifter som er villige til dette. De fleste er tegnet etter en 1+3 ordning, det vil si at elevene starter opplæring i bedrift etter Vg1. Det er et forholdsvis lavt antall kontrakter etter denne modellen i dag, men man kan anta at dette tallet vil bli høyere. For lærlinger med opplæringsrett, utbetales et tilskudd på 5148 kroner i 24 måneder, tilsvarer 1 år opplæring og et år verdiskaping. For lærlinger som tegner kontrakt som tilsvarer to års opplæring og ett år med verdiskaping, utgjør dette 6877 kroner i 36 måneder. Det er fylkeskommunen som godkjenner lære- og opplæringskontrakter, og at læretilskuddet genereres til godkjente lære- og opplæringskontrakter. For det antall elever som starter i frittstående skoler, og som trekkes ut fra ramma til fylkeskommunen, vil kontrakter i henhold til § 6A-7 i forskrift til opplæringslova, medføre at det genereres ekstra kostnader. I tillegg til det som trekkes ut fra rammetilskuddet, vil kontrakter generere henholdsvis 123 787 kroner etter hovedmodellen, og 247 575 kroner etter to års opplæring og ett år verdiskaping.

5. Kompetansekrav for undervisningspersonalet

Fylkeskommunen oppfatter lovforslaget dithen at justeringene i realiteten innebærer en harmonisering med de endringene som følger av endringer i andre hjemler, og at forslaget i realiteten ikke innebærer materielle endringer i kravene. Fylkeskommunen slutter seg derfor til de foreslåtte endringene.

6. Inntak av elever og 7. Inntak av voksne

Det er naturlig at privatskoler kun kan ta inn elever med opplæringsrett hjemlet i oppl. §§ 3-1 og 4A-3. Det er kun et fåtall skoler som i dag har adgang til å ta inn elever uten opplæringsrett. Denne ordningen er beskrevet i forskrift til privatskoleloven. Det bør være mulig å trappe ned antallet elever uten rett og ta inn andre elever til disse plassene i løpet av kort tid. Inntaksreglementet bør ha tilsvarende begrensninger som gjelder for offentlige videregående skoler, med det selvsagte unntak at de private skolene har hele landet som inntaksområde.

8. Reguleringen av private skoler som tilbyr videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett (toppidrettsgymnas)

«*Toppidrettsgymnas*»

En bør vurdere om begrepet «toppidrettsgymnas» i det hele tatt bør brukes. Som «merkelapp» på en bestemt type skoler i et høringsnotat er det for så vidt greit, men det bør ikke bli en benevnelse i den nye friskoleloven. «Gymnas» hører fortiden til.

Årstimetall:

Etter dagens privatskolelov fra 01.07.2007 kan en skole kan få godkjenning til å drive toppidrettstilbud ved å tilby et samlet årstimetall på 2943 timer fordelt over tre år. Skoler som

er godkjent etter tidligere privatskolelov (før 2007), har fortsatt godkjenning for å drive opplæring med avvikende og mindre årstimetall.

Ulike krav til årstimetall for eksisterende toppidrettsgymnas har ført til en uheldig forskjellsbehandling av disse skolene. Departementet ønsker å klargjøre loven slik at alle toppidrettsgymnasene behandles likt.

Sør-Trøndelag fylkeskommune støtter en slik klargjøring i loven.

Tilskudd:

Alle private toppidrettsgymnas, også skolene godkjent etter tidligere privatskolelov, og uavhengig av hvilket utdanningsprogram de tilbyr i kombinasjon med toppidrett, mottar et statlig tilskudd basert på satsen for utdanningsprogram for idrettsfag. Denne satsen er høyere enn f.eks. satsen for studiespesialisering.

Departementet ønsker å differensiere tilskuddet slik at skoler som tilbyr toppidrett i kombinasjon med opplæring på studiespesialisering, får tilskudd etter satsen for studiespesialisering, mens skoler som tilbyr utdanningsprogram for idrettsfag med obligatorisk programfag i toppidrett, får tilskudd etter satsen for idrettsfag.

Sør-Trøndelag fylkeskommune støtter en slik differensiering, ikke minst ut fra et rettferdighetshensyn: Også ved de offentlige skolene er det statlige tilskuddet differensiert etter utdanningsprogram.

Ekstra tilskudd

Noen godkjente toppidrettsgymnas har i tillegg godkjenning som toppidrettsgymnas av Norges Idrettsforbund og Olympiske og paralympiske komite (NIF). Disse skolene får et ekstra, ulovfestet tilskudd for den «spesielle toppidrettsdelen av tilbudet». Dette ekstra tillegget er hjemlet i et budsjettvedtak i Stortinget (1999) og er ikke foreslått opphevet. Det er uklart hva den «spesielle toppidrettsdelen av tilbudet» er og hva tilskuddet konkret skal brukes til. I budsjettvedtaket fra 1999 heter det at tilskuddet skal bidra til at toppidrettsutøvere «kan kombinere trening med videregående opplæring». Det sies imidlertid ingenting om hva slags tilrettelegging det kan være snakk om: Er det tenkt at midlene kan brukes til reisestøtte i forbindelse med treningssamlinger, eller til lønn til trenere, høyere lærertetthet, utvidelse av opplæringstida for å lage rom for restitusjon?

Sør-Trøndelag fylkeskommune mener det er uheldig at dette ulovfestede tillegget ene og alene tilfaller private toppidrettsgymnas. Hvis det skal videreføres, bør også offentlige videregående skoler med toppidrettsprofil som legger til rette for utdanning i kombinasjon med toppidrett, og som kan dokumentere god kvalitet og et velfungerende samarbeid med idrettslag, forbund og kretser, få det.

Slik situasjonen er i dag, er det en skjevfordeling mellom offentlige og private skoler med toppidrett. I tillegg til at (flere av) de private skolene får et ekstra «toppidrettstillegg», kan de ta skolepenger, de har mulighet til å skaffe seg sponsormidler, og de trenger ikke ta hensyn til gratisprinsippet. Dette gir privatskolene en «konkurransfordel» i kampen om de mest lovende talentene, selv om kvaliteten på de offentlige skolenes tilbud er minst like godt. Denne forskjellsbehandlingen blir verken nevnt eller problematisert i høringsnotatet. Det heter derimot (kap. 4, s 22) at man ønsker å sikre at friskolene «gir en opplæring som er jevn god» med opplæringen i offentlig skole, og at friskolene skal kunne «utvikle sin egenart gjennom blant annet læreplaner som kan avvike fra offentlige læreplaner og gjennom frihet til

å organisere opplæringen på annen måte enn den offentlige skolen.» Det gis med andre ord et utvidet handlingsrom – men slik vi leser høringsnotatet, er det ikke departementets intensjon at de også skal ha et utvidet økonomisk handlingsrom.

Modeller

Departementet foreslår to mulige toppidrettsgymnas-modeller for godkjenning og tilskuddsordning: Modell 1 med et årstimetall på 2943 timer og Modell 2 med et årstimetall på 2663. I begge modellene inngår programfaget toppidrett med minst 140 x 3 årstimer. Det forutsettes at skolene på søknadstidspunktet kan dokumentere at det er etablert et samarbeid med lokale idrettslag for å sikre at elevene får et helhetlig trenings- og utdanningstilbud. Skolene mottar differensierte tilskudd etter utdanningsprogrammet de gir opplæring i.

Sør-Trøndelag fylkeskommune tror begge modellene kan være egnet, men har et par kommentarer til organisering og samarbeid med idrettslag: Vi stiller et lite spørsmålsteget ved kombinasjonen studiespesialisering og toppidrett: Vil den idrettslige fordypningen være god nok? Offentlige og private skoler som kombinerer utdanningsprogram for idrettsfag med toppidrett, gir et mye bredere tilbud, ikke minst idrettsteoretisk: kunnskap om anatomi, fysiologi, kosthold, teknikk, teknikk-analyse, osv.

Vi mener også at samarbeidet med idrettslag bør forankres i krets og forbund for at det skal være godt nok.

Overgangsordning

Departementet foreslår at den nye friskoleloven (trer i kraft 01.08.2015) også skal gjelde for eksisterende, godkjente private skoler som tilbyr videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett, og ber i den forbindelse høringsinstansene uttale seg om det er behov for en overgangsperiode før alle skolene skal være godkjent etter den nye friskoleloven.

Sør-Trøndelag fylkeskommune tror de nødvendige tilpasninger er overkommelige og kan gjennomføres på relativt kort tid. Det er etter vår mening ikke behov for en overgangsperiode.

9. Kompletterende undervisning

Sør-Trøndelag fylkeskommune deler departementets syn med hensyn til å videreføre dagens tilskuddsordning for norske statsborgere i utlandet som er elever i det ordinære opplæringsløpet ved grunnskoler i utlandet. Fylkeskommunen slutter seg også til departementets vurdering om å endre § 6-4 slik at den ikke lenger gir grunnlag for tilskudd til kompletterende undervisning til elever som går på skole i Norge.

10. Skolevirksomhet, bruken av skolepenger og statstilskudd, tilsyn, reaksjonsformer m.v.

Sør-Trøndelag fylkeskommune har for så vidt ingen merknader til selve ordlyden i lovforslagets § 2-2 første ledd, som omtales i høringsnotatets punkt 10.2. og punkt 10.6. Det er helt sentralt at hovedprinsippet om at skolen ikke skal drive annen virksomhet enn skole beholdes, og det er både nødvendig og prisverdig at det i den sammenheng presiseres at også eierskap i selskap som driver næringsvirksomhet regnes inn i begrepet «drift av anna verksemd».

Det er imidlertid god grunn til å peke på at det finnes en rekke muligheter til å omgå lovens intensjon på dette området, særlig for store skoleselskap. Her kan nevnes følgende:

- Utleie av eiendom til boligselskaper som eies av privatskoler
- Skoleselskapene kan opprette egne selskaper som leverer tjenester til skolene som selges til skolene med fortjeneste
- Høy lønn og ulike typer frynsegoder til nærstående eller andre med tilknytning til selskapene.

Jo flere ulike aktiviteter en privatskole kan få tillatelse til å drive, jo større vil mulighetene være for å etablere stråselskaper som genererer profitt til skoleeieren.

Sør-Trøndelag fylkeskommune ønsker derfor at det ikke åpnes for at departementet kan gi forskriftshjemmel og/eller fatte enkeltvedtak for tilleggsvirksomhet som er nært knyttet til skolens virksomhet. Dersom lovforslagets ordlyd likevel blir gjort gjeldende, så bør det utarbeides klart definerte begrensninger med hensyn til hvilke typer aktivitet privateide skoler kan utføre.

For skoler som drives av ideelle organisasjoner, er følgende virksomhet etter fylkeskommunens oppfatning likevel tillatt:

- Utleie av ledig kapasitet i skolebygg og internat i skoletiden når det ikke går på bekostning av elever og opplæring.
- Lovlig virksomhet knyttet til skolens programområder eller linjer ut over det som er absolutt nødvendig. For yrkesfag er det hensiktsmessig at elevene kan få god og virkelighetsnær praksis i en bedrift som er reell og ikke bare ha en lekeproduksjon.
- Virksomhet i grenselandet mellom skole, frivillighet og relevant kursvirksomhet.
- Kurs eller sertifisering som skolene kan gi for elever og betalende deltagere sammen, eller bare for betalende deltagere innen skolens kompetanseområder.
- Utleie av lokaler i større grad enn nå.
- Eierskap i lokaler sammen med andre, f.eks. kommuner og idrettslag, blant annet for å skaffe rimeligere lokaler og bedre utnyttelse av spesialrom. At lokalene også leies ut til andre for å sikre rimeligere leie til eierne må være lovlig på visse vilkår.
- SFO også for andre elever enn skolens egne.
- Skyssvirksomhet (til/fra skolen) for skolens egne elever.
- Administrasjon av skyss med refusjon fra kommunen/fylkeskommunen.

Vedrørende punkt 10.5 om minste elevtall ønsker fylkeskommunen at dagens bestemmelser om et minste elevtall på 15 elever videreføres.

11. Innføring av karantenebestemmelser

Sør-Trøndelag fylkeskommune har ingen merknader til forslaget om lovfesting av karantenebestemmelser.

12. Rammebetingelser for godkjente skoler

Sør-Trøndelag fylkeskommune har ingen merknader eller innsigelser til høringsnotatets punkt 12.1 -12-4. Til 12-5, som omhandler «20-dagersregelen» vil fylkeskommunen tilrå at det ikke gjøres endringer når det gjelder tap av tilskudd for elever som har fravær ut over fastsatt fraværsgrænse, med de unntaksbestemmelser som er gitt for sykdom m.v. Det bør også være fylkeskommunen som fatter eventuelle vedtak om bortvisning.

Konklusjon

Sør-Trøndelag fylkeskommune stiller seg noe tvilende til om det faktisk er behov for å gi utvidet adgang til å opprette såkalte friskoler. På den ene siden er det en ikke ubetydelig risiko for at store aktører på privatskolemarkedet kan greie å finne muligheter til å ta ut økonomisk gevinst. Det er for så vidt betryggende at begrensningene til å drive annen virksomhet ved siden av skoledriften er presisert, men fylkeskommunen mener likevel at en åpning for å etablere skoler på nye godkjenningsgrunnlag kan gi rom for å lage skoletilbud hvor bruken av stråselskaper fortsatt er til stede. På den andre siden mener fylkeskommunen at bestemmelsene som regulerer den offentlige skolen i seg selv gir rom for å finne svært fleksible og bruketilpassede opplæringstilbud i regi av det offentlige – og dermed under betryggende politisk og administrativ kontroll.

I Sør-Trøndelag er det allerede et stort innslag av private skoletilbud, og en utvidet adgang til å etablere nye tilbud vil kunne bli en stor utfordring når det gjelder å kunne opprettholde et bredt tilbud til elever i alle deler av fylket. En utvidelse av det private tilbudet vil svekke fylkeskommunens økonomiske muligheter til å kunne opprettholde et sterkt og desentralisert skoletilbud. Fylkeskommunen registrerer at de store private aktørene i flere søknadsrunder har vist stor interesse for å etablere profilskoler («toppidrettsgymnas» og andre spesialiserte «gymnas») i Sør-Trøndelag. Fylkeskommunen har et vellykket samarbeid med Olympiatoppen om et spisset toppidrettstilbud, som har produsert en hel rekke toppidrettsutøvere. Dette er attraktive og svært gode tilbud, og etablering av «toppidrettsgymnas» etter modell fra andre steder i landet vil kunne svekke mulighetene til å opprettholde den høye kvaliteten på fylkeskommunens egne tilbud.

Sør-Trøndelag fylkeskommune mener at deler av forslaget inneholder en rekke positive og nødvendige presiseringer, og hilser dette velkommen. Særlig viktig her er presiseringen og utdypingen av fylkeskommunenes og kommunenes innsigelsesrett. Som en totalvurdering mener fylkeskommunen likevel at det ikke er behov for en friskolelov som legger til rette for en såpass vidtrekkende utvidelse av godkjenningsgrunnlaget.

Med hilsen

Harald Volan
Seniorrådgiver